

Prosazujeme nové metody

Evropská organizace pro léčbu cévních mozkových příhod (ESO) v únoru letošního roku doporučila, aby pacienti s cévní mozkovou příhodou byli léčeni pomocí mechanické rekanalizace, intervenční technikou prostřednictvím mikrokathetru zavedeného do mozkové tepny s použitím

trombolýzy, mechanické extrakce, balonkové angioplastiky a zavedení stentu. Jde o techniku, která se ve světě rozvinula na sklonu 20. století a v rámci České republiky byla poprvé použita v Ostravě v roce 1997.

Pokračování na straně 3

Nejperspektivnějšími pacienty centra pro kognitivní poruchy jsou mladé levoruké ženy

Neurologická klinika Fakultní nemocnice Ostrava a Centrum pro kognitivní poruchy FNO pořádaly 18. března v rámci Národního týdne trénování paměti osvětovou přednášku pro veřejnost.

Potíže s pamětí nesouvisejí jen se životem v neustálém stresu a se vzrůstajícím věkem, ale především s onemocněními jako Alzheimerova

a Parkinsonova choroba a jsou jedním z průvodních symptomů akutních onemocnění mozku – cévních mozkových příhod a traumat. „V našem kognitivním centru pracujeme se všemi uvedenými diagnózami,“ říká MUDr. Pavel Ressler, Ph.D., zástupce přednosty Neurologické kliniky Fakultní nemocnice Ostrava.

Pokračování na straně 4

Stan proti melanomu

Devátý ročník ostravské fáze akce Stan proti melanomu, která má jako součást celoevropské kampaně dermatologů upozornit na nebezpečí výskytu rakoviny kůže a apelovat na důslednou prevenci, se bude už popáté konat v Avion Shopping Parku. Speciální mobilní vyšetřovací ambulanci kožního oddělení Fakultní nemocnice Ostrava tu můžete navštívit v pátek 15. května.

Nejen o jmenování profesorem otorinolaryngologie hovoříme na straně 5 s prof. MUDr. Pavlem Komínkem, Ph.D., MBA, přednostou Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku FNO.

Rainbow run 2015

Uběhněte pět nejšťastnějších kilometrů na světě! Nechejte se od hlavy až k patě zasypat všemi barvami duhy! Zapijte se do běhu plného zábavy, kde nejde o vítězství, ale o radost ze života. Akcí Rainbow run 2015 ožije 23. května od 14 hodin Dolní oblast Vítkovic.

Fakt, že z každého startovního bude 100 korun věnováno oddělení dětské hematologie Fakultní nemocnice Ostrava, může váš zážitek jen znásobit.

- red -

Ortopedické oddělení FNO oslavilo dvacet let svého trvání. Více na straně 6

Budeme pečovat o hokejový šampionát

Fakultní nemocnice Ostrava se bude společně se záchranáři výraznou měrou podílet na zajišťování lékařské péče o reprezentanty mužstev bojujících v ČEZ Aréně v rámci Mistrovství světa IIHF v ledním hokeji 2015. V hale bude instalován RTG přístroj, ultrazvuk, k dispozici budou léky první pomoci a počítá se i s případnými stomatochirurgickými zákroky. „Naší filozofií je poskytnout péči pokud možno přímo na místě, tedy ve sportovní hale nebo v hotelu,“ říká Ing. Tomáš Oborný, MBA, tiskový mluvčí FNO.

Neurochirurgická klinika směřuje k vytvoření centra miniinvasivního operování. To je jedno z témat, o nichž na straně 4 hovoříme s přednostou kliniky doc. MUDr. Radimem Lipinou, Ph.D.

Kongresy a semináře

- 28. až 30. dubna 5. trilaterální sympozium
- 13. května Život s celiakií
- 15. května 2. ostravské likvorové sympozium

První závěrečné oponentní řízení z Institucionální podpory

Dne 5. března se uskutečnilo první závěrečné oponentní řízení deseti projektů Fakultní nemocnice Ostrava, které byly financovány z Institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace na základě zhodnocení jí dosažených výsledků. Před oponentní komisí byly formou krátkého sdělení prezentovány odborné výsledky, etický pohled a ekonomický přínos všech deseti projektů pro FN Ostrava. Členy odborné komise byli MUDr. Václav Procházka, Ph.D., MSc., náměstek ředitele pro vědu a výzkum,

MUDr. Josef Srovnal, náměstek ředitele pro léčebnou péči, Ing. Petra Lampartová, náměstkyně ředitele pro ekonomiku a finance, a doc. MUDr. Luděk Rožnovský, CSc., předseda Etické komise FN Ostrava. Osm projektů bylo po úspěšné obhajobě ukončeno a u dvou projektů dodají hlavní řešitelé do konce roku 2015 publikace v impaktovaných časopisech. Další oponentní řízení projektů se uskuteční v roce 2016.

RNDr. Kateřina Vítková, Ph.D.
útvár náměstka pro vědu a výzkum

Lékařská fakulta OU informuje

Ústav rehabilitace

Přestože některé katedry a ústavy mladé lékařské fakulty hodnotí své první zkušenosti s výukou studentů a některé se na výuku teprve připravují, ústav rehabilitace má za sebou již více než dvacetiletou historii. Ta je spojena s výukou studentů nelékařských oborů fyzioterapie a ergoterapie. Zkušenosti s výukou mediků jsou dvouleté, výuka léčebné rehabilitace je zařazena do čtvrtého ročníku studia.

Ústav rehabilitace navazuje na katedru rehabilitace, která jako součást tehdejší Zdravotně-sociální fakulty OU zahájila svou činnost již v roce 1993, kdy bylo v prezenční bakalářské formě otevřeno studium oboru fyzioterapie. V té době se jednalo o zásadní změnu, která spočívala v přechodu středněškolského typu studia na vysokoškolský, tak jak to bylo a je běžné na západ od našich hranic. Postupně byly akreditovány i obory protetik – ortotik, bakalářský studijní obor ergoterapie a nově i magisterské studium fyzioterapie.

Výuka oborů fyzioterapie a ergoterapie má v Ostravě dlouholetou tradici a dobrý zvuk. O studium je neustále velký zájem. V posledních dvou letech se o jedno místo bakalářského studia fyzioterapie ucházelo šest až sedm zájemců, v oboru ergoterapie to byli zájemci tři.

Absolventi studia nemají problém s pracovním uplatněním. Poptávka po těchto profesích je stále vysoká a v souvislosti s nárůstem civilizačních onemocnění, degenerativních chorob pohybového aparátu, počtu trau-

mat i se stárnutím populace lze očekávat, že zájem o tyto profese bude růst.

V současné době na fakultě studuje v bakalářských i magisterských typech studia celkem 166 studentů oboru fyzioterapie a ergoterapie. Pro vysokou finanční náročnost studia v posledních letech nebyl otevřen obor protetik – ortotik. Pod tlakem na redukci počtu studentů nelékařských oborů bylo rozhodnuto neotevřít v příštím akademickém roce studium ergoterapie. Ta je v naší republice mladým oborem, který je vyučován na čtyřech fakultách v bakalářském programu, navazující magisterské studium bylo poprvé otevřeno pro tento akademický rok na 2. lékařské fakultě UK v Praze. Je jisté škoda, že v Ostravě, která je vnímána jako kolébka české ergoterapie, je studium tohoto oboru utlumeno.

Ústav rehabilitace je garantem bakalářského studijního programu fyzioterapie pro zahraniční studenty ve švýcarském Luganu a Chiassu. Tato spolupráce se zahraničními partnery je důležitým zdrojem finančních prostředků pro lékařskou fakultu. Ústav spolupracuje s řadou dalších fakult, a to nejen v našem regionu (VŠB-TUO, Univerzita T. Bati ve Zlíně, Fakulta tělesné kultury UP v Olomouci).

Výzkumné oblasti ústavu jsou z podstaty oboru zaměřeny na problematiku pohybu a funkčních schopností člověka. Ve své strategii ústav rehabilitace definoval své výzkumné priority. Následným okruhem je problematika posturální stability

Informace o personálních změnách

Na základě výsledku výběrového řízení byl s účinností od **1. dubna 2015** jmenován do funkce přednosta Gynekologicko-porodnické kliniky FNO **doc. MUDr. Ondřej Šimetka, Ph.D., MBA.**

Oznámení

S účinností od **1. dubna 2015** dochází ke změně názvů těchto pracovišť FNO:

- Otorinolaryngologická klinika – změna na **Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku FNO**
- Porodnicko-gynekologická klinika – změna na **Gynekologicko-porodnická klinika FNO**
- Klinika tuberkulózy a respiračních nemocí – změna na **Klinika plicních nemocí a tuberkulózy FNO**
- Oddělení operačních sálů – změna na **Centrální operační sály FNO**

Ing. Petra Tomanová, Ph.D.
náměstkyně ředitele pro personální řízení

a její hodnocení u nejrůznějších onemocnění i nejrůznějších profesních skupin. Mezi další patří oblast závravných stavů, osteoporóza a respirační parametry u neurologických onemocnění. Mimo zájem nezůstává ani hodnocení efektivity nejrůznějších terapeutických postupů. Pracovníci ústavu jsou otevření ke spolupráci na projektech ostatních klinik.

Obor léčebné rehabilitace má multioborový charakter a absolventi studia fyzioterapie i ergoterapie se ve své pracovní kariéře stávají nepostradatelnými členy týmů nejrůznějších medicínských odborností, svými činnostmi významně přispívají ke zkvalitnění života pacientů. Přestože jen malá část lékařů po absolvování studia zamíří do rehabilitačního oboru, zájem našich mediků o předmět léčebné rehabilitace je veliký a převyšuje kapacitní možnosti pro výuku tohoto volitelného předmětu. Cílem výuky mediků je představit léčebnou rehabilitaci jako disciplínu s přesahem do většiny medicínských specializací. Je snahou ukázat studentům, jak důležité je hodnocení pohybového projevu pacienta ve všech souvislostech. Chceme, aby budoucí lékaři věděli, co rehabilitace může jejich pacientům nabídnout a co mohou očekávat od fyzioterapeutů a ergoterapeutů, se kterými budou spolupracovat při léčbě společných pacientů.

MUDr. Irina Chmelová, Ph.D., MBA
Ústav rehabilitace LF OU

Prosazujeme nové metody

Pokračování ze strany 1

Průkopníkem, který v souvislosti s léčbou cévních mozkových příhod u zrodu této nové metody na území republiky stál, je **MUDr. Václav Procházka, Ph.D., MSc.**, náměstek ředitele Fakultní nemocnice Ostrava pro vědu a výzkum a vedoucí angiolympy FNO.

„V roce 1997 jsem se na stáži ve Spojených státech setkal s první klinickou studií, která se týkala léčby cévních mozkových příhod (CMP) pomocí intervenční angiologie. Naučil jsem se tu vstupovat mikrokatectrem do uzavřené mozkové cévy a studii, která mě zaujala, jsem představil v tuzemsku,“ vrací se o osmnáct let zpět a vzpomíná na tehdejší negativní reakce odborníků,

jimž o nové metodě přednášel. „I přes značný odpor české odborné veřejnosti jsme v metodě, jejímuž přínosu pro pacienty s CMP jsme věřili, pokračovali. Byli jsme přesvědčeni, že lokální léčba formou vstupu do uzavřené tepny a jejího zprůchodnění je pro ně lepší, než rozpouštění intravenózním podáním trombololytika. Postupem času byla námi prosazovaná metodika zavedena do běžné praxe a dnes máme v České republice 12 komplexních cerebrovaskulárních center, kde je touto technikou ročně intervenováno zhruba 400 pacientů. Pro co nejlepší výsledek je

podstatné, aby se pacienti do těchto center dostali v co nejkratším možném čase.“

Zmíněná technika se během uplynulých osmnácti let významně vyvíjela. „Začínali jsme zaváděním mikrokatectrů přímo do mozkové cévy a lokálně jsme aplikovali trombolýzu, pak jsme pracovali s kardiologickými balonky, poté s kardiologickými stenty a dalšími mechanickými extrakcemi,“ pokračuje MUDr. Procházka, který v roce 2005 ve Fakultní nemocnici Ostrava stál nejen u zrodu angiolympy s pokročilou digitalizovanou technologií, ale také u zrodu cerebrovaskulárního centra. „Myslím, že mohu s klidným svědomím prohlásit, že centralizovaná péče o pacienty s CMP je v České republice nejlépe organizovaná v rámci Evropy a Moravskoslezský kraj má v porovnání s ostatními regiony v tomto směru nejlépe organizovaný systém. Máme tu nejvíce zařazených pacientů, propracovaná je rovněž spolupráce s regionálními nemocnicemi, neurologickými iktovými jednotkami i rychlou záchrannou službou.“ - gl -

Prodloužení statutu multicentrické etické komise

Po náročném a hlubkovém auditu Státního ústavu pro kontrolu léčiv zaměřeném na činnost Etické komise FN Ostrava se nám podařilo rozhodnutím Ministerstva zdravotnictví ČR obhájit statut etické komise vydávající stanoviska k multicentrickým klinickým hodnocením. Tento úspěch je o to větší, že jsme nejmladší multicentrickou etickou komisí v České republice a statut MEK nám byl po nelehkém zkušebním

období poprvé prodloužen na standardní dobu tří let. Etická komise sehrává nezastupitelnou úlohu při posuzování a schvalování nových výzkumných projektů realizovaných v naší nemocnici. Zdaleka se již nejedná jen o komerční klinické studie zadávané nadnárodními farmaceutickými koncerny vyvíjejícími nové léčivé přípravky, v poslední době narůstá také počet vlastních výzkumných projektů realizovaných výzkumníky z FNO.

V roce 2014 naše etická komise projednala a schválila bezmála 140 nových klinických studií a grantů. Fakultní nemocnice Ostrava je vnímána jako spolehlivý partner při realizaci klinického výzkumu, což odpovídá jejímu postavení jako výzkumné organizace.

Bc. Jiří Hynčica

Světový den hlasu v naší nemocnici

Ve čtvrtek 16. dubna se Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku FNO znovu připojila k oslavám Světového dne hlasu. Ve foniatričké ambulanci ve druhém patře polikliniky probíhalo vyšetření hlasivek metodou zvětšovací videolaryngoskopie a videokymografie. Zájemci mohli využít i konzultaci s hlasovou terapeutkou, rov-

něž probíhaly ukázky hlasové terapie s možností individuálního řešení. „Moravskoslezský kraj patří k oblastem s vysokým výskytem zhoubných nádorových onemocnění v oblasti hlavy a krku,“ říká přednosta kliniky prof. MUDr. Pavel Komínek, Ph.D., MBA. „I proto chceme občany regionu upozornit, aby nepodceňovali va-

rovné signály, například déletrvající chrapt. Lidé, kteří chraptí déle než tři týdny, by měli navštívit ORL nebo foniatričskou ambulanci. Může totiž jít o postižení hlasivky například otoky, uzlíky, polypy nebo obrnou hlasivky, případně může chraptit být příznakem nádorového onemocnění hrtanu. Včasný záchyt nádorových onemocnění hlasivek

je přitom základním předpokladem jejich úspěšné léčby s minimálním dopadem na organismus.“

Světový den hlasu byl jako Den hlasu ustanoven v Brazílii v roce 1999 jako reakce na zvýšený výskyt zhoubných nádorů hrtanu. „Akce se rychle rozšířila po celém světě, první Světový den hlasu byl slaven v roce 2003. Česká republika se k této

Moravskoslezský kraj patří k oblastem s vysokým výskytem zhoubných nádorových onemocnění v oblasti hlavy a krku.

iniciativě připojila poprvé v roce 2009 a Fakultní nemocnice Ostrava v roce 2013,“ dodává profesor Komínek s tím, že foniatrii fakultní nemocnice chtěli svým připojením ke Světovému dni hlasu upozornit také na význam hlasu, který je základním prostředkem mezilidské komunikace a zároveň jedinečnou součástí každé lidské osobnosti.

Neurochirurgická klinika směřuje k vytvoření centra miniinvazivního operování

Přednostou Neurochirurgické kliniky FNO byl 1. ledna 2015 jmenován **doc. MUDr. Radim Lipina, Ph.D.**, s nímž jsme kromě jiného hovořili také o současném chodu kliniky i plánovaných strategických krocích.

„S touto klinikou je spojen celý můj profesní život, tady jsem získal všechny zkušenosti, složil atestaci z neurochirurgie. Jedním z mých učitelů byl i přednosta MUDr. Tomáš Paleček, Ph.D., s nímž jsem se posléze z titulu funkce jeho zástupce podílel na řízení kliniky. Díky tomu jsem věděl, že je vedena velice dobře a že k jejím přednostem patří konsolidovaný tým, jeden z nejlepších v republice. To mi při nástupu do funkce přednosty poskytlo výhodu: nemusel jsem se primárně věnovat vnitřním záležitostem, ale zaměřit se na strategii kliniky. S tím souvisí také zodpovědnost za pokračování neurochirurgického programu a za ekonomické výsledky i sledování dalších oblastí úzce spojených s bezchybným chodem kliniky.“

Mohl byste specifikovat spektrum diagnóz, jimiž se klinika zabývá?

„Vyjma chirurgie zaměřené na epilepsii se věnujeme širokému spektru neurochirurgie. V tom

je naše klinika výjimečná. Výkony lze rozdělit do dvě části. Zhruba polovinu objemu naší práce tvoří operace páteře prováděné v souvislosti s vývojovými vadami, úrazy, nádorovými onemocněními i degenerativním postižením. Druhou polovinu představují operace mozkové pro cévní patologie, onkologická onemocnění, úrazy, hydrocefalus a infekční onemocnění. Zapomenout nesmím ani na periferní nervy a kompletní problematiku dětské neurochirurgie. Samostatnou kapitolou je pak péče o pacienty s míšní lézí na spinální jednotce.“

Jaké kroky považujete v souvislosti s dalším rozvojem kliniky za strategické?

„Samozřejmě musíme i nadále zajišťovat téměř kompletní neurochirurgickou péči pro celý Moravskoslezský kraj, ale chceme být špičkoví zejména v endoskopických výkonech. Hlavní vize tedy spočívá ve vytvoření centra miniinvazivního operování, které by bylo výjimečné nejen v rámci regionu, ale i republiky. Stál jsem u zrodu endoskopické neurochirurgie v Ostravě a jsem rád, že primář Hrbáč a další kolegové se miniinvazivnímu operování intenzivně věnují. Ostatně už dnes jsme v používání endoskopu v některých diagnózách výjimeční v rámci České republiky i střední Evropy, například jde o endoskopické operace kraniostenóz, endoskopické operace hydrocefalu u nízkých věkových skupin nebo endoskopické operace pro neuralgii trojklaného nervu. O našem výsadním postavení svědčí i to, že Neurochirurgická klinika Fakultní nemocnice Ostrava působí jako školicí centrum pro oblast endoskopické neurochirurgie, takže k nám na kurzy pořádané už šestým rokem přijíždějí kolegové z republiky i ze zahraničí. V následujících letech bude naším úkolem posunout miniinvazivní operování a používání endoskopu k širšímu spektru diagnóz. V minulosti jsme například při tranazálních operacích začínali u jednodušších výkonů, nyní se posouváme ke značně složitým nádorům oblastí lebeční spodiny. Jednoduše řečeno, dostáváme se na úroveň, na kterou bychom si před několika lety netroufli. Stejně je to v neurochirurgii v oblasti zadní jámy lební i v dalších oblastech endoskopie.“

V souvislosti s tím musím zmínit i další ze zásad,

jimiž se v nadcházejícím období budeme řídit: jde o podporu a rozvoj mezioborové spolupráce. Pokud bychom se uzavřeli „jen“ v neurochirurgii a nepřijímali názory a zkušenosti jiných oborů, brzdilo by nás to v rozvoji. Naopak kooperace s kolegy z jiných oborů, k nimž prioritně patří anesteziologie, dětská i dospělá neurologie, neonatologie, pediatrie, otorinolaryngologie, plastická chirurgie, stomatochirurgie a další, úžasně rozšiřuje rozhled a přispívá k rozvoji oboru a kvalitnějším výsledkům. Proto se budu i nadále snažit tento trend prosazovat.

A hovořím-li o spolupráci, nemohu opomenout ani vazby kliniky na Lékařskou fakultu Ostravské univerzity. Do funkce přednosty jsem nastoupil v době finalizování učebního plánu na následující akademický rok. V současné době připravujeme skripta a další učební materiály. A musím v této souvislosti říct, že nadšení našich lékařů, kteří od září začnou na fakultě vyučovat, je ohromné.“ -gl-

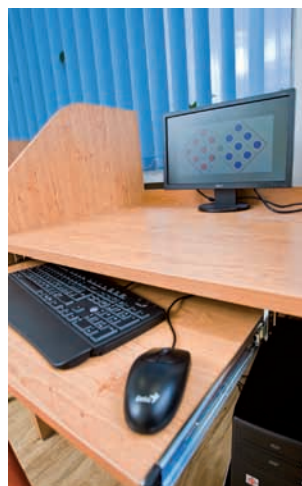
Nejperspektivnějšími pacienty centra pro kognitivní poruchy jsou mladé levoruké ženy

Pokračování ze strany 1

„Zhruba jednu třetinu pacientů s demencí, kteří k nám přicházejí, tvoří lidé s Alzheimerovou chorobou. Snažíme se u nich znovu nastolit základní funkce mozku nebo je kompenzovat jinými mechanismy, prostě naučit nemocné, jak si s problémy, které jim onemocnění způsobuje, poradit. Podstatná je spolupráce s rodinou pacienta, který by měl v rámci denních aktivit různé kognitivní funkce procvičovat, případně se je snažit nahrazovat kompenzačními mechanismy.“

Výborné výsledky má kognitivní centrum v práci s pacienty s akutní lézí, především jde o cévní mozkové příhody a traumata. „Zatímco u Alzheimerovy a Parkinsonovy choroby dochází v mozku k difúzním změnám, dejme tomu u cévní mozkové příhody je zasažena jen určitá oblast mozku, jejíž funkci může po pravidelném tréninku alespoň

částečně převzít jiná část mozku. Jde o tzv. plasticitu mozku,“ pokračuje MUDr. Pavel Rössner, Ph.D., zástupce přednosty Neurologické kliniky Fakultní nemocnice Ostrava. „Velmi dobré výsledky máme z práce s mladými lidmi po traumatech. Neuronální plasticita jejich mozku, tedy přirozená schopnost nervového systému měnit se podle nových podmínek a adaptovat své schopnosti, je velmi dobrá, příbuzné oblasti mozku bývají mnohdy schopné převzít určitou funkci, nebo ji znovu vytvořit. Nejvyšší plasticitu mozku mají mladí lidé, ženy víc než muži,

leváci více než praváci, takže s trochou nadsázky můžeme říci, že nejperspektivnějšími pacienty jsou mladé levoruké ženy. U leváků obecně jsou neustále stimulovány obě hemisféry, protože žijí v pravorukém prostředí a jsou neustále nuceni se adaptovat na to, že něco je obráceně, než jim je přirozené. To stimuluje jejich mozek natolik, že je mnohem plastičtější než u praváků. Když pak dojde k destrukci jedné oblasti, druhá je schopna za ni převzít funkci, protože už byla stimulována a struktura mozku je v podstatě už nastartována.“ -gl-

Podněty, které člověka posouvají dál

V pražském Karolinu byl 18. prosince **prof. MUDr. Pavel Kománek, Ph.D., MBA**, přednosta Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku FNO, slavnostně jmenován profesorem otorinolaryngologie.

Pane profesore, které okamžiky ve své kariéře považujete za nejpodstatnější?

„Obrovský význam pro můj profesní vývoj mělo například to, že jsem po necelých deseti letech praxe měl možnost stát se v době porevolučního kvasu mladým primářem. Bylo mi jen něco přes třiatřicet, na ORL kliniku frýdecko-místecké nemocnice jsem tehdy přešel z krajské nemocnice, kde jsem načerpal mnoho zkušeností díky mému učiteli, docentu Ladislavovi Černému. Tento nesmírně přátelský, otevřený a rovný člověk má asi největší podíl na tom, kam jsem i v následujících letech profesně směřoval. Ve Frýdku-Místku jsem strávil patnáct let, která pro mě znamenala obrovský přínos. Tam jsem se medicínsky vypracoval, doučil se spoustu technik, poznal mnoho novinek. A tam také začala moje vědecká činnost, která byla ovlivněna setkáním s oftalmologem doktorem Červenkou a se zahájením programu chirurgie odvodných slzných cest u dětí a posléze dospělých. Tato problematika, která stojí na okraji oftalmologie a otorinolaryngologie, byla největší

výhrou mého profesního života, jímž mě provází. Právě díky tomuto tématu, kterému se de facto nikdo nevěnoval a dodnes nevěnuje, se nám podařilo udělat obrovský kus práce a bylo i předmětem mé doktorské práce a habilitace. Doktorské studium jsem dokončil ve Frýdku-Místku a v roce 2006 jsem se vrátil zpátky do Fakultní nemocnice Ostrava, kde jsem v roce 2007 habilitoval a po osmi letech se mi podařilo dosáhnout jmenování. Nesmím ale zapomenout především na svou paní, bez její podpory bych nedosáhl vůbec ničeho.“

Můžete chirurgii odvodných slzných cest více přiblížit?

„Neprůchodnost slzných cest je poměrně časté onemocnění. S klinickými projevy se po narození můžeme setkat u 6 až 11 procent dětí, což není málo. Operační léčba je indikována, nepomůže-li konzervativní léčba. V době, kdy jsme s chirurgickou léčbou slzných cest začínali, užívání endoskopů v chirurgii v oblasti nosu u nás bylo teprve v prvopočátcích. My jsme při sondáži slzných cest začali používat endoskopy a vyvinuli jsme techniku vytahování silikonových kanyl, které se do slzných cest dávají, pomocí endoskopické kontroly. S touto technikou jsme začali intuitivně, nicméně se ukázalo, že zmíněný směr je správný. Postupně došlo k přesunu velké části chirurgie slzných cest také u dospělých pacientů. Ze zevního přístupu, který zanechává na obličejí jizvu, jsme přešli k endonazální chirurgii prováděné přes nos, to znamená bez jizvy. V těchto operacích jsme dosáhli řady prioritních úspěchů a množství odoperovaných pacientů patří k největšímu počtu zaznamenanému v odborné literatuře. V minulém roce jsme například publikovali několik prací o složení, výskytu a klinickém významu kamének, které se v slzných cestách mohou objevit, a tyto sestavy jsou skutečně největší v publikované literatuře. Takže je pochopitelné, že na naši spolupráci, která trvá bezmála 21 let, jsem hrdý. Navíc je to oblast, ve které jsme jediným tuzemským specializovaným centrem, své pacienty k nám posílají kolegové z Brna, Prahy a dalších částí republiky.“

Na těchto vynikajících výsledcích se zřejmě velkou měrou podílí kvalitní mezioborová spolupráce.

„Ta je nezbytná! Pokud se jednotlivé obory chtějí dál rozvíjet, cesta spočívá právě v mezioborové spolupráci. My ve svém týmu máme na částečný

úvazek oftalmologa, v průběhu času se nám podařilo rozvinout mimořádnou spolupráci s neurochirurgickou a onkologickou klinikou i dalšími pracovišti naší nemocnice. Na mimořádně vysokou úroveň mezioborové spolupráce na naší klinice jsem velmi pyšný. Pokud domluva mezi jednotlivými obory nefunguje, představuje pro jednotlivá pracoviště profesní limit.“

Něco takového pro vás asi neexistuje... Jaké vize jsou spojeny s vaším dalším profesním životem?

„Mám dvě přání. Za prvé bych byl rád, kdyby se v naší nemocnici věnovala kromě sledování kvality také větší pozornost kultuře přístupu k pacientům i mezi zaměstnanci. Fakultní nemocnice totiž svým rozsahem připomíná továrnu na zdraví, v níž si pacienti často připadají jako anonymní subjekty. Byl bych také rád, kdyby se zlepšilo chování mezi zaměstnanci. Když například jdete na oběd a potkáváte několik desítek či stovek lidí – zaměstnanců, pozdraví vás málokdo, valná většina ani neodpoví na pozdrav. A za druhé bych si přál, aby se ve zdravotnictví obecně podařilo zvýšit počet personálu, a to jak lékařského, tak sesterského i nezdravotnického. Mám pocit, že sestry dnes netráví čas s pacienty, ale vyplňováním různých dokumentů. Je to určitě důležité, ale sestram to brání v kontaktu s pacienty.

Profesně by mě těšilo, kdyby se naše klinika mohla rozvíjet v oblasti chirurgického a systémového řešení zúžení stenóz v oblasti hrtanu a průdušnice. Takoví pacienti jsou v naší nemocnici léčeni, ale zatím ne napříč různými obory. V našem oboru je určitou výzvou také zintenzivnění spolupráce s oddělením plastické chirurgie. Například u pacientů s nádory hlavy a krku by mělo být častěji využíváno rekonstrukční řešení pomocí volných kožně svalových laloků, které jsou přeneseny z jiné části těla do oblasti krku, jazyka nebo hltanu a slouží k vykrytí vzniklého defektu. Lze tak dosáhnout lepších funkčních výsledků a zlepšení kvality života pacientů. Tento trend je v posledních letech ve světě zjevný, pracujeme s ním i my. Ale domnívám se, že bychom tuto spolupráci měli prohlubovat, abychom dosahovali co nejlepších funkčních výsledků. Třetí oblastí je častější využívání laserové resekce při nádorech hrtanu a hltanu. Potřebné vybavení máme, zbývá jen posunout tento směr v příštích letech ještě o kus dál.“

- gl -

Workshop představil nové technologie a vědecko-výzkumné projekty

Workshop Biomedicínské technologie 17. března představil výsledky výzkumných aktivit fakultní nemocnice, VŠB – Technické univerzity Ostrava a dalších organizací Moravskoslezského kraje

v oblasti lékařství, biomedicíny a souvisejícího výzkumu. Podle slov MUDr. Václava Procházky, Ph.D., MSc., náměstka ředitele FNO pro vědu a výzkum, byla tato akce především prezentací vý-

sledků spolupráce fakultní nemocnice a technické univerzity v oblasti biomedicíny, biokybernetiky a biomedicínského inženýrství.

- red -

MUDr. Václav Procházka, Ph.D., MSc., náměstek ředitele FNO pro vědu a výzkum (vpravo), společně s přednostou Neurochirurgické kliniky FNO doc. MUDr. Radimem Lipinou, Ph.D.

K přítomným promluvil také prof. Ing. Ivo Vondrák, CSC., rektor VŠB-TU Ostrava.

Workshop, který se konal v prostorách nové auly, představil nové technologie a výsledky mnoha vědecko-výzkumných projektů.

Více než dvě desetiletí na jednotce intenzivní péče

Už od studia na střední zdravotnické škole ve Žďáru nad Sázavou to **Ilonu Šašecí, Dis.**, táhlo k chirurgii. Po škole plánovala odchod do Prahy, ale vzhledem k tomu, že pochází z Nového Města na Moravě a rodiče nechtěli o odchodu do české metropole vůbec slyšet, nastoupila na interní kliniku brněnské nemocnice u sv. Anny.

„Od začátku jsem věděla, že interna není můj šálek kávy, na druhé straně jsem však získala spoustu zkušeností, které využívám dodnes,“ popisuje své začátky ve zdravotnictví současná staniční sestra JIP Chirurgické kliniky FNO. V Brně pracovala do roku 1986, kdy nastoupila na mateřskou dovolenou. V té době se s manželem rozhodli přestěhovat do Ostravy, kam se přizpůsobil i bratr paní Ilony. „Vždy jsme měli s bratrem spolu k sobě velmi blízko, a když si pak navíc vzal i mou kamarádku, která však žila zde, bylo náročné se vidat tak často, jak

jsme si přáli. Tak jsme se nakonec s manželem a dcerou, která v té době byla malinká, ocitli v Ostravě.“ Po skončení mateřské paní Ilona v roce 1991 nastoupila do tehdejšího Krajského ústavu národního zdraví v Ostravě-Zábřehu na chirurgické oddělení, kde pracovala na směny. „Zhruba po tři čtvrtě roce mi vedení nabídlo práci na ranní směny na endoskopii, která tenkrát ještě byla součástí chirurgie. Byla jsem za tuto nabídku vděčná, protože dcery byly ještě malé, ale vydržela jsem zde jen do roku 1993. Projevila se u mě kontaktní dermatitida, alergie na dezinfekční prostředky, a hrozilo, že budu muset ze zdravotnictví odejít úplně. Ale nakonec jsem vše ustála. Vrchní sestra kliniky mi následně nabídla místo na JIP, také na ranní směny. Tak jsem si řekla, že to vyzkouším, a zjistila jsem, že tato práce je ta, kterou jsem hledala, i když začátky bylo opravdu těžké. O rok později, když se chirurgie stěhovala do Poruby, mi bylo nabídnuto místo staniční sestry. A dnes už jsem tu přes dvacet let a práce mě stále nepřestává bavit,“ pokračuje Ilona Šašecí, která zajišťuje chod jednotky intenzivní péče jak po stránce materiálního a přístrojového vybavení, léků a zdravotnického materiálu, tak i po stránce personální.

„Pracuje zde patnáct sester a dvě ošetřovatelky a máme šest jipkových lůžek. Vzhledem k tomu, že chirurgická klinika má celkem 90 lůžek, obrát pacientů na naší JIP je opravdu velký. A stejně

velký je i rozsah naší péče. Chirurgie je obsáhlý obor a tomu odpovídá i široká škála onemocnění našich pacientů. Staráme se o pacienty po operacích štítné žlázy, hrudních operacích, operacích zažívacího traktu, bariatrických operacích, operacích nadledvinek, po odběrech ledvin a samozřejmě po dalších chirurgických výkonech. Přebíráme také pacienty po operacích, u nichž se projeví komplikace, i pacienty z jiných zdravotnických pracovišť.“ A proč paní Ilonu zaujala právě intenzivní medicína na chirurgii? „I když je to značně psychicky i fyzicky náročný obor, je velmi akční. Musím spoléhat především na svůj úsudek, reagovat rychle, mít patřičný přehled o všem potřebném. A to je to, co mě baví. Navíc právě zde jsou v mnoha případech velmi rychle vidět účinky naší péče, i když ne vždy vše dopadne tak, jak bychom si přáli. Ovšem pokaždé, když vidím člověka, který doslova bojuje o svůj život, a pak ho za nějaký čas spatřím od nás odcházet, je to krásný pocit,“ popisuje svůj vztah k intenzivní medicíně paní Ilona a dodává, že pro sestru, která chce pracovat na JIP, je velmi důležitý i vztah k technice. Zdejší pracovnice musejí zvládat práci s nejmodernějšími přístroji, což znamená i neustálé vzdělávání. A to se týká samozřejmě i paní Ilony Šašecí, která v roce 1996 absolvovala specializační studium v oboru anesteziologie, resuscitační a intenzivní péče a v roce 2001 ukončila absolutoriem vyšší odbornou školu v Ostravě. - hal-

Dvacet let ortopedického oddělení FNO

V pátek 20. března se v prostředí lázní Klimkovice konala u příležitosti dvacátého výročí vzniku ortopedického oddělení FNO slavnostní konference. Za management FNO vystoupil MUDr. Josef Srovnal, náměstek ředitele pro léčebnou péči, který ve svém projevu ocenil ortopedické oddělení FNO. Po přednášce primáře MUDr. Zdeňka Cichého, Ph.D., o historii oddělení následovala odborná část kongresu.

Přednášky ortopedů se věnovaly rozvoji operativy v průběhu dvaceti let. Bývalí lékaři ortopedie FNO představovali v přednáškách svá současná zaměření. Slavnostní konference byla příjemnou oslavou i odměnou za dvacet let náročnou práci všech bývalých i současných zaměstnanců ortopedie FNO.

MUDr. Zdeněk Cichý, Ph.D.
primář ortopedického oddělení FNO

Globální problémy veřejného zdravotnictví

Ve velkém přednáškovém sále nově otevřených prostor Lékařské fakulty OU se 13. května poprvé uskuteční konference Globální problémy veřejného zdravotnictví. Záštity nad osmým ročníkem této každoroční akce se ujali hejtmán Moravskoslezského kraje, primátor města Ostravy, rektor OU, děkan LF OU, ředitel Fakultní nemocnice v Ostravě a ředitel Městské nemocnice Ostrava. Konference bude rozdělena do tří pracovních částí podle oblastí epidemiologie, tedy infekční a neinfekční nemoci a životní prostředí, každá

sekce bude uvedena několika vyžádanými přednáškami od významných českých a zahraničních odborníků, kteří se zabývají aktuálními problémy veřejného zdraví. Součástí programu bude i posterová sekce a workshop zabývající se IT technikou v ordinacích.

Na konferenci jsou srdečně zváni všichni zájemci o problematiku ochrany a podpory veřejného zdraví. Věříme, že nejen odborníci v tomto oboru, ale všichni kliničtí pracovníci – lékaři i vyšší a střední

zdravotnický personál – získají díky této velmi zajímavé akci řadu informací potřebných ke své práci, ale i osobnímu životu.

Podrobné informace najdete na:
www.gpvz2015.cz

MUDr. Jana Povářová, Ph.D.,
tajemnice ÚEOVZ LF OU v Ostravě
a předsedkyně organizačního výboru konference

Zaměstnanci se zde řídí také atomovým zákonem

Lůžková část Kliniky nukleární medicíny FNO má sice jen sedm dvoulůžkových pokojů, ale ročně je tu ošetřeno 700 až 800 tuzemských i zahraničních pacientů. Přijíždějí sem lidé se všemi druhy onemocnění štítné žlázy, s onemocněním velkých, středních a malých kloubů nebo s kostními metastázami.

Režim na tomto oddělení je velmi specifický. Už při vchodu na oddělení vás zastaví nápis na dveřích, který hlásá, že vstup do tohoto prostoru je přísně zakázán z důvodů radioaktivního záření. Těhotné ženy a nezletilé osoby nesmí na lůžkové oddělení kliniky ani v doprovodu personálu. Zdejší zdravotní sestry, lékaři, ale i pacienti zde musejí dodržovat zásady radiční ochrany a dokonce se řídit zákonem č. 18/1997 Sb. o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření – atomovým zákonem.

„Každý pacient je před aplikací radiofarmak lékařem a sestrami velmi pečlivě poučen o veškerých účincích léčby a také o dodržování zásad radiční ochrany. Zvláště je upozorněn na fakt, že po aplikaci radiofarmak musí být jeden nebo i více dnů izolován na pokoji, takže je nutné, aby jeho zdravotní stav už před zákrokem odpovídal tomu, aby mohl touto léčbou projít – musí být mobilní a zvládat základní péči o sebe,“ vysvětluje zdejší specifika **Alena Pěkníková**, zdravotní sestra, která na lůžkovém oddělení kliniky pracuje od roku 2005. „Náš styk s pacienty, kteří jsou čerstvě po aplikaci radiofarmak, je pak zcela minimální. Je omezen jen na podávání léků, denní měření zbytkové radioaktivity v těle pacienta a další nezbytné úkony ošetrovatelské péče. Dbáme na to, abychom se radioaktivitě vystavovali co nejméně. Udržujeme bezpečnou vzdálenost od pacienta, musíme používat olověné zástěny a každý pokoj má samozřejmě i speciální

olovem stíněné dveře, které nesmějí zůstat otevřené. Veškerý tekutý odpad z pokojů je sveden do speciálních vymíracích jímek. Nezbytností jsou samozřejmě i osobní dozimetry, které přesně evidují množství radioaktivity, jemuž jsme v průběhu dne vystaveni, a jedenkrát měsíčně jsou tyto hodnoty odeslány k vyhodnocení. Naši technici hlídají veškeré parametry a při jakémkoli mírném navýšení s námi situaci řeší.“

Při aplikaci terapeutických dávek radiofarmak pacientům je měřena také efektivní celotělová dávka záření, kterému je zdravotnický personál vystaven. „Na základě zmíněných hodnot se

V lůžkové části Kliniky nukleární medicíny FNO pracuje šest zdravotních sester, včetně staniční sestry, a dvě sanitářky. Kromě sedmi dvoulůžkových pokojů s vlastním sociálním zařízením, televizí, telefonem i internetem je zde rovněž pracovní sestra, pracovní lékařka a aplikační místnost. Pacienti jsou na kliniku zváni plánovaně podle vývoje jejich diagnózy a na dobu hospitalizace je pro ně zajištěna potřebná terapeutická dávka radiofarmaka. Klinika nukleární medicíny je svým vybavením, počtem provedených výkonů i počtem pracovníků největším zařízením svého druhu v České republice. Z hlediska poskytované péče je komplexním pracovištěm, které ostatním klinikám nabízí široké spektrum vyšetřovacích i terapeutických metod ve shodě s vývojem u nás i ve světě.

u aplikací sestry střídají, aby nedošlo k překročení limitů ozáření. Množství tohoto záření pak kontrolují zaměstnanci fyzikálně-technického úseku. Kontrolou prochází – ještě předtím, než je odeslán do prádelny – také náš oděv i oděv pacientů,“ pokračuje Alena Pěkníková. A zmiňuje se o tom, že zdravotní sestrou chtěla být odjakživa. „Vzorem

mi byla maminka, jež pracovala jako zdravotní sestra v jesličkách a následně i ve Fakultní nemocnici Ostrava, a také obě starší sestry, které šly v jejich šlépějkách. Po studiu SZŠ ve Vítkovicích jsem nastoupila na chirurgickou kliniku tehdejšího KÚNZ a po první mateřské dovolené, kdy se mi narodila dcera, jsem nastoupila na onkologické oddělení. Pracovala jsem tam deset let, jen s krátkou přestávkou na druhou mateřskou dovolenou, kdy se mi narodil syn. Měla jsem malé děti a práce na této klinice mě psychicky vyčerpávala. Přešla jsem proto na lůžkové oddělení chorob z povolání a po jeho zrušení jsem chvíli pracovala na ambulanci.“ Paní Pěkníková však chtěla více pracovat s lidmi, nejraději u lůžek pacientů. Proto se poohlížela po něčem dalším. A vyšlo to. „Dostala jsem se na Kliniky nukleární medicíny FNO a jsem tady moc ráda. Je zde skvělý kolektiv, díky němuž se do práce těším, a ošetrovatelství mě opravdu naplňuje. Myslím, že sestry, které pracují s těžce nemocnými pacienty, ví, jak je krásné, když pacient, jenž kvůli nemoci i léčbě prochází velmi těžkým životním obdobím, ocení vaši péči. Těmto lidem mnohdy stačí jen obyčejné hřejivé slovo, povzbuzení či úsměv. Jde o to jen být empatický, vcítit se do

toho, co potřebují. Snažím se k pacientům chovat tak, jak bych si přála, aby se sestřička chovala ke mně, kdybych se ocitla v nemocnici,“ pokračuje paní Alena, která se během let ve zdravotnictví naučila nechávat své pracovní problémy a starosti za brá-

namí nemocnice. Domů si po dvanáctihodinových směnách chodí hlavně odpočinout a dobít energii. Radost jí dělá i její pětiletá vnučka, s níž tráví každou volnou chvíli, a šťastná je i na chaloupce na Bruntálsku, kterou si s mužem postupně připravují na důchod.

Lenka Hatlapatková

Nemocniční okamžiky

Blahopřejeme

V dubnu slaví významné životní jubileum naši kolegové:

Anna Kotkolíková
Radomila Vašková
Olga Matoušková
Karla Hofavová
Kristína Lazarová
Jiří Jadrníček
MUDr. Zdeněk Cichý, Ph.D.
Olga Procházková
Růžena Kvardová

Děkujeme za práci, kterou jste pro naši nemocnici vykonali, a do dalších let vám přeje radost a spokojenost v osobním životě.

Inzerce zdarma

- Nabízím pronájem bytu 1+1, OV-Poruba, ul. Marty Krásové, v blízkosti FNO, volný od dubna, nezařízený, levně, 2. patro, výtah, nejlépe zaměstnanci FNO. Telefon: 724 322 101.
- Dlouhodobě pronajmu nově zrekonstruovaný slunný byt se zděným jádrem, 2+1, v ul. Bulharské, Ostrava-Poruba, 10. p. Dům je po revitalizaci (nová okna, stoupačky, zateplení, výtah). Občanská vybavenost v dosahu, dostatek místa k parkování, slušní sousedé, klidné okolí. Vybaveno základním nábytkem. Nájemné po domluvě. Volný od 6/2015. Prohlídky možno již provádět. Nejlépe zaměstnanci FNO. Kontakt: 725 550 523.
- Nabízím možnost dlouhodobého pronájmu bytu 2+1 v Ostravě-Hrabůvce, ul. U Prodejn. Vyhřené přízemí, plastová okna, zateplený dům. Byt je bez vybavení. Nastěhování je možné ihned. Cena nájmu + služeb 6 000 Kč + 1 měsíční kauce. Tel. 739 541 876.
- Od 1. 6. 2015 pronajmu byt 1+1 na Hlavní třídě v Porubě. Zařízený starším nábytkem. Informace na tel.: 604 151 192.
- Prodám rodinný dům 3+1. Garáž, hospodářská budova, okrasná zahrada, 20 km od Ostravy-Poruby, volný 4/2016. Tel. 731 101 470.
- Pronajmu byt 2+1/B v centru Ostravy, ul. Zahradní, 55 m². Nádherne bydlení ve velmi klidné části, 7. p., s nádherným výhledem na historické domy, kostel. Nutno vidět! Nová kuchyňská linka, plovoucí podlahy, koupelna a WC zvlášť, možno přenachat i částečně zařízený (dohoda). Pro zaměstnance FNO sleva (byt RPG), nájem pro 2 osoby vč. služeb a energií 7 700 Kč. Pro více informací volejte 608 202 426. Byt je k dispozici od června 2015.
- Prodám byt 2+1 v osobním vlastnictví v Ostravě-Záběhu, v Družstvu, ve vile z první republiky. Vila i byt jsou po rekonstrukci. Informace na tel. 737 208 120.

Cestovní agentura Posedlost s.r.o.

www.posedlost.cz

Domov sester – 14. p.

596 633 291, 774 784 094

Galerie Ametyst

Bo Ostrava je fajna!

Až do 17. května si návštěvníci Galerie Ametyst mohou prohlédnout obrazy hned několika umělců, členů skupiny Ateliér Mlejn. Tento umělecký tým se schází a tvoří v ostravském středisku Mlejn v Moravské Ostravě a Přívoze. „Skupinové malování není ani tak kurzem jako spíš tvorbou jednot-

livců v kolektivu, který je schopen vytvořit uvolněnou náladu a relaxační prostředí,“ vysvětluje Eda Riedl z Galerie Mlejn a pokračuje: „Skupina v pozmeněném složení se schází již 10 let každou středu a čtvrtek v odpoledních hodinách v ateliéru naší galerie a podle ní byl odvozen také název skupiny. Její členové každoročně pořádají společné výstavy převážně v Galerii Mlejn, ale v loňském roce vystavovali například i na Slezskoostravském hradě. Velkým tématem těchto umělců je Ostrava – pokud se ptáte proč, tak proto – Bo Ostrava je fajna. A s tímto názvem byla koncipována také putovní výstava, kterou mohli vidět nejen obyvatelé Ostravy, ale i polské Jasienice a koncem roku poputuje také do slovenské Čadce.“

Výtvarný ateliér Mlejn Ostrava je součástí občanské sdružení Malování a kreslení. Toto sdružení provozuje výuku výtvarného umění v celé jeho šíři. Je neziskovou organizací, jejímž cílem je poskytovat výuku dětem, mládeži, dospělým a seniorům. Přijímá studenty od dětí školního věku až po návštěvníky kurzů kreslení a malování pro dospělé a seniory. Těm nabízí rozmanité kurzy, od klasické kresby a malby přes malování v plenéru, kurz olejomalby, akvarel, figurální kresbu až po večerní kreslení.

- hal -

Zimní sporty na jaře

Až si za slunečného počasí vyrazíte na kole, zastavte se v Jistebníku v Galerii U foťáka v proslulé Galerijní ulici. Tady je do 17. května instalována výstava děl předních českých výtvarníků, která je inspirována blížícím se Mistrovstvím světa IIHF v ledním hokeji 2015.

A hokeji my fandíme!

Obr.: Viktorie Ban-Jiránková, Čistá hra

Poděkování

Kdyby to všude bylo stejné...

Chtěla bych pochválit profesionalitu a vstřícný přístup zdravotnického personálu v Krevním centru FNO. Dnes, 12. března 2015, se mi při odběru udělalo nevolno, hned se mě sestřičky ptaly, zda je všechno v pořádku. A to si jen jedna z nich všimla, že jsem přestala číst... Kdyby všude panovala taková ochota a přístup ke klientům, třeba na úřadech, to by bylo super!

Děkuji, Jana M.

Příkladná péče

Děkuji MUDr. Marcelu Mittákoví, Ph.D., FETCS, za provedenou operaci mého manžela a následnou příkladnou péči chirurgie C + D. Patří vám náš velký obdiv a hlavně poděkování.

Eva a Václav Martiníkovi

Milý a laskavý přístup

Chtěla bych touto cestou poděkovat MUDr. Kristýně Michalčíkové a všem sestřičkám sloužícím v sobotu večer 14. března na interní a kardiologické příjmové ambulanci. Přístup všech byl velmi milý a laskavý. Proběhlo rychlé vyšetření, podání léků a vypsání receptu a uklidněna jsem mohla odejít domů. Ještě jednou všem velmi děkuji.

Marie Vašíková, recepční DS

TENTO ZPRAVODAJ TISKNE

Czech Print Center

CZECH PRINT CENTER a.s.
 Provozovna Ostrava
 Na Rovince 876
 720 00 Ostrava-Hrabová
 Tel.: 596 668 111
www.cpcenter.cz

Vydavatel: FN Ostrava • Tel. č.: 597 372 578 •
 E-mail: redakce@fno.cz • Grafika a zlom: ASEITA
 spol. s r. o. • Foto: Jiří Zerzoň, Jana Gojová, archiv
 FNO • Redakce si vyhrazuje právo krátit a upravovat
 dodané texty • Uzávěrka: Každý poslední pátek
 v měsíci • Určeno pro vnitřní potřebu FN Ostrava